# הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרל"ד תרל"ה

* כְּאֵלּוּ לֹא אָכַל בַּסֻּכָּה, (ז) * אֲפִלּוּ אִם הָיָא סֻכָּה גְּדוֹלָה, גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ (ח) אַחַר שֻׁלְחָנוֹ:

## תרלה דִּין סֻכַּת גגב"ך וְרקב"ש. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א אסֻכָּה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית לְשֵׁם מִצְוָה, כְּשֵׁרָה, וְהוּא (א) שֶׁתִּהְיֶה עֲשׂוּיָה (ו) לְצֵל, (ב) * כְּגוֹן סֻכַּת א בְּרִיתָא שָׁם ח' (ע"ב).

### בֵּאוּר הֵיטֵב

דְּלֹא גְּזָרִינַן שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, מֵאַחַר שֶׁעּוֹמֵד מִקְצָת בַּסֻּכָּה. וְעוֹד דְּהָא דֵּי בְּשֻׁלְחָן טָפַח. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן תְּשׁוּבַת דְּבַר שְׁמוּאֵל סִימָן ר"ג, וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה"ט):

א (ו) לְצֵל. וְלֹא לְצְנִיעוּת אוֹ לְאוֹצָר וְדִירָה, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וְצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ

### מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְכוּ'. וְאִם מִקְצָת שֻׁלְחָנוֹ עוֹמֵד בַּסֻּכָּה וּמִקְצָתוֹ (ו) תּוֹךְ הַבַּיִת, מֻתָּר, דְּלֹא גְּזָרִינַן בָּזֶה שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ. אֲבָל אִם כָּל שֻׁלְחָנוֹ בַּבַּיִת, אֲפִלּוּ (ז) הוּא יוֹשֵׁב כֻּלּוֹ בַּסֻּכָּה, וְהַסֻּכָּה הָיְתָה סֻכָּה גְּדוֹלָה, אָסוּר: (ז) אֲפִלּוּ אִם הָיָא סֻכָּה גְּדוֹלָה וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְכָל שֶׁכֵּן אִם הִיא קְטַנָּה שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת רַק רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, וְשֻׁלְחָנוֹ הָיָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, (ח) דְּבָזֶה בְּוַדַּאי שִׁיֵּךְ לוֹמַר שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, כְּיָון דְּהַמָּקוֹם צַר לוֹ בְּסֻכָּתוֹ. וְגַם דְּהַרְבֵּה פּוֹסְקִים סוֹבְרִים דְּבָזֶה אֵינוֹ יוֹצֵא מִן הַתּוֹרָה, דְּלָאו דִּירָה הִיא כְּלָל: (ח) אַחַר שֻׁלְחָנוֹ. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ (ט) סֻכָּה בְּשָׂדֶה סָמוּךְ לְבֵיתוֹ, כְּגוֹן בַּכְּפָרִים, אָסוּר לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ לַסֻּכָּה דֶּרֶךְ רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ כַּרְמְלִית. וְכֵן שְׁנֵי סֻכּוֹת בְּחָצֵר אֶחָד שֶׁלֹּא עֵרְבוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, אָסוּר לְטַלְטֵל מִזּוֹ לָזוֹ. וְעַל יְדֵי עִכּוּ"ם מֻתָּר:

א (א) שֶׁתִּהְיֶה עֲשׂוּיָה לְצֵל. דְּאַף עַל גַּב דְּסֻכָּה לְשֵׁם סֻכָּה בָּעֵינַן, (ו) לְשֵׁם סֻכָּה בָּעֵינַן, כְּדִכְתִיב (דברים טז יג) חַג הַסֻּכּוֹת תַּעֲשֶׂה' (ג) כְּלוֹמַר תַּעֲשֶׂה לְשֵׁם סֻכָּה לְהָגֵן תַּחַת צִלָּהּ, (ג) דְּבִשְׁבִיל צֵל הוּא דְּמַקְרֵיָא סֻכָּה, שֶׁסּוֹכֶכֶת מִן הַחֹרֶב, וּלְאַפּוקֵי אִם עוֹשֶׂה אוֹתָהּ לִצְנִיעוּת בְּעָלְמָא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם לְפָעָמִים שֶׁלֹּא יִרְאוּ אוֹתוֹ, אוֹ לְדוּר (ד) בָּהּ כָּל הַשָּׁנָה, אוֹ לְאוֹצָר, דְּזֶה אֵינָהּ בִּכְלָל סֻכָּה. וּמִנַּיִן אָנוּ יוֹדְעִין בְּכָל הָנֵי דְּקָחָשִׁיב לְקַמָּן שֶׁעֲשׂוּיַת הַסְּכָךְ לְצֵל הָיְתָה לְהָגֵן מִשָּׁרָב וְשֶׁמֶשׁ וְלֹא לִצְנִיעוּת בְּעָלְמָא, (ה) אִם אָנוּ רוֹאִין שֶׁמִּסְכָּכַת יָפָה, שֶׁאֵין עוֹשִׂין כֵּן בִּשְׁבִיל צְנִיעוּת, מוֹכְחָא מִלְּתָא שֶׁעֲשִׂיָתָהּ הָרִאשׁוֹנָה לְצֵל הָיְתָה: (ב) כְּגוֹן סֻכַּת נְכָרִים וְכוּ'. בְּגֶמָרָא (ח:) אָמְרִינַן דְּכַרְבָּעָה רִאשׁוֹנִים אִיכָּא רֵיעוּתָא מַחֲמַת שֶׁאֵינָם בְּנֵי חִיּוּב, וְרֵיעוּתָא דְּרקב"ש (ו) הוּא מִשּׁוּם דְּלֹא קְבִיעִי, סֻכָּה קְטַנָּה שִׁבְעָה טְפָחִים, וְלֹא מִשְׁתַּמִּיט אֶחָד מֵהֶן לוֹמַר דְּשִׁעוּר זֶה הוּא רַק מִדְּרַבָּנָן, וּמִן הַתּוֹרָה דֵּי בְּשִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה כְּשִׁעוּר רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, וְצָרִיךְ עִיּוּן. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי שֶׁהַמָּאוֹר (ג:) רָמַז לָזֶה בְּדִבְרָיו, וְעַיֵּן בְּמִלְחֲמוֹת שָׁם. וּבְשַׁעַר הַצִּיּוּן סוֹף אות ז' בְּאַחֲרִי קְצָת דְּבָרָיו:

א * כְּגוֹן סֻכַּת עַבּוּ"ם וְכוּ'. לְאוֹ אַדִּסְמִיךְ לַהּ קָאֵי, שֶׁתְּהֵא עֲשׂוּיָה לְצֵל כְּגוֹן וְכוּ', וְלוֹמַר דְּזוֹ וַדַּאי נַעֲשֵׂית לְצֵל, דִּלְיֹתָא, אֶלָּא אַעִקָּרָא דִּדִינָא קָאֵי, שֶׁכָּתַב דְּאַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַסֻּכָּה עֲשׂוּיָה לְשֵׁם מִצְוָה כְּשֵׁרָה בְּתְּנַאי שֶׁתְּהֵא עֲשׂוּיָה לְצֵל, וְקָאָמַר עַל זֶה כְּגוֹן סֻכַּת גגב"ך וְרקב"ש וְכוּ', דְּאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נַעֲשׂוּ לְשֵׁם מִצְוַת סֻכָּה, כְּשֵׁרוֹת בְּתְּנַאי הַנִּזְכָּר [מֵאֵמַר מָרְדְּכַי (סק"א)], וּפְשׁוּט. וְדַע דְּרַשׁ"י (ח: סוכת גרים) פָּרַשׁ עַל סֻכַּת נְכָרִים, שֶׁעֲשׂוּיִים לְדוּר בָּהּ בֵּימוֹת הַחַמָּה, מִשְׁמַע מִזֶּה דְּדַוְקָא כְּשֶׁדָּר בָּהּ כָּל הַשָּׁנָה, הוּא דִּנְקְרָא לְשֵׁם דִּירָה, וְלֹא בְּאַפֵּן זֶה. וְדַע עוֹד דִּבְעֲשׂוּיָה לְדִירָה וּלְאוֹצָר אוֹ לִצְנִיעוּתָא, אֵין מוֹעִיל בָּהּ חִדּוּשׁ כָּל שֶׁהוּא לְהַכְשִׁיר עַל יְדֵי סְגִיּוֹת דְּדָךְ ז' עַמּוּד א' וְדָךְ ט"ז עַמּוּד א' וְעַמּוּד ב', דְּמוּכָח שָׁם בְּהָדְיָא דְּמִשָּׁךְ

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שְׁעָלָיו הוּא חָזָק וְקָבוּעַ, וּלְמַעְלָה יֵשׁ גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, נוֹהֲגִים לְהָקֵל, שֶׁחוֹשְׁבִים קַרְקָעִית הַסֻּכָּה מַגִּיעַ עַד רֹאשׁ אוֹתוֹ הַדֹּפֶן, כֵּיוָן שֶׁיָּכוֹל לִסְמֹךְ בְּמִסְמְרִים בַּל יִמּוֹט, וְלִישֵׁב עַל הַשֻּׁלְחָן שֶׁיֵּשׁ לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ הֶכְשֵׁר סֻכָּה, שֶׁהוּא חֲלָל שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה, וְגַם בָּזֶה לִבֵּי נוֹקְפֵי קְצָת כּוֹ', עַיֵּן שָׁם:

### בֵּאוּר הֲלָכָה

סָעִיף קָטָן ז' לְעִנְיַן אִם תְּלוּיִין וְיוֹרְדִין לְתוֹךְ עֲשָׂרָה, דַּחֲשִׁיבִי כְּמוֹ נוֹיִין. וְלִכְאוֹרָה יוֹתֵר רְבוּתָא הָיָה אִם הָיָה מַעֲתִּיקוֹ לְעִנְיַן מִן הַצַּד, דְּאַף דְּנוֹיִין מְמַעֲטִין, כְּלֵי תַּשְׁמִישִׁין אֵינוֹ מְמַעֵט. וּמִשְּׁמַע מִזֶּה דְּלֹא פְּסִיקָא לַהּ לְמָגֵן אַבְרָהָם דָּבָר זֶה, וְלָכֵן לֹא הֶעְתִּיקוֹ, וְצָרִיךְ עִיּוּן. וְעַיֵּן בְּתר"ל סָעִיף י"ג דְּלִקְמָן סִימָן תרל"ט בְּטַ"ז קָטָן ג' וּבְבֵ"ח שָׁם:

ד * כְּאֵלּוּ לֹא אָכַל בַּסֻּכָּה. לְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּסֻכָּה דַּף ג' (ע"א ד"ה דאמר), מִן הַתּוֹרָה לֹא יָצָא, כֵּיוָן דְּרַבָּנָן גָּזְרוּ עַל זֶה וְאָמְרוּ כְּאִלּוּ לֹא קַיֵּם מִצְוַת סֻכָּה. וּלְהָרַ"ן (יד: ד"ה אומרו) וְרִיטְבָ"א (כח. ד"ה הא), רַק מִדְּרַבָּנָן. וּלְדִינָא אֵין נַפְקוּתָא, דִּלְכָל הַשִּׁיטוֹת צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה. אֲכָל לְעִנְיַן אִם יִבְרֵךְ זְמַן בְּאֶכְילָה שְׁנִיָּה, דַּעַת הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב) דִּיבָרֵךְ, וְהַבְּכוּרֵי יַעֲקֹב (סק"ז) חוֹלֵק עָלָיו, עַיֵּן שָׁם:

* אֲפִלּוּ אִם הִיא סֻכָּה גְּדוֹלָה גְּזֵרָה וְכוּ'. הוּא דַּעַת הָרִי"ף (יג.) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ו ה"ח), דְּבַגְּמָרָא (ג.) פְּלִיגֵי בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל בְּתַרְתֵּי, בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה (הֵיְינוּ שֶׁיֵּשׁ לַהּ שִׁעוּר סֻכָּה שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה) וְשֻׁלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וּבְסֻכָּה קְטַנָּה שֶׁאֵינָהּ מַחֲזֶקֶת רַק רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, וְשֻׁלְחָנוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאִפְּסוּק הִלְכְתָא כְּבֵית שַׁמַּאי, וּכְסִבִירָא לְהוּ דְּתַרְוַיְיהוּ בְּחַד טַעֲמָא שִׁיֵּךְ, מִשּׁוּם שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, אִם כֵּן הֲלָכָה כְּבֵית שַׁמַּאי בֵּין בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה וּבֵין בְּסֻכָּה קְטַנָּה. אֲבָל שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים חוֹלְקִים, וּסְבִירָא לְהוּ דִּשְׁנֵי טְעָמִים יֵשׁ, בְּסֻכָּה קְטַנָּה הַטַּעַם מִשּׁוּם דְּבָעֵינַן קָבֵעַ, אַף עַל גַּב דְּפָסְקִינַן דְּסֻכָּה דִּירַת עֲרַאי הִיא, מִכָּל מָקוֹם בָּעֵינַן קָבֵעַ קָצָת, וְאִם אֵינוֹ מַחֲזֶקֶת רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ וְשֻׁלְחָנוֹ הֲוֵי דִּירָה סְרוּחָה, וּבְסֻכָּה גְּדוֹלָה הַטַּעַם שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, וְאִם כֵּן אַף עַל גַּב דְּאִפְּסוּק הִלְכְתָא כְּבֵית שַׁמַּאי בְּסֻכָּה קְטַנָּה, בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה הָדְרִינַן לְכְלָלָא בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל הֲלָכָה כְּבֵית הִלֵּל (וְזֶהוּ תַּמְצִית דִּבְרֵי הָרַ"ן וְרִיטְבָ"א). אֲכָל הַמְחַבֵּר פָּסַק לְהַחְמִיר כְּהָרַמְבַּ"ם. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר עַל מִשְׁנָיוֹת (פרק ב מ"ז), דִּבְסֻכָּה קְטַנָּה סָמוּךְ לְסֻכָּה גְּדוֹלָה, וְרֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּסֻכָּה קְטַנָּה שֶׁאֵינוֹ שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה, וְשֻׁלְחָנוֹ בְּסֻכָּה גְּדוֹלָה, בָּזֶה הָרִי"ף לְקַלָּא וְתוֹסָפוֹת (שם) לְחֻמְרָא, דִּלְהָרִי"ף יָצָא, דְּלֹא שַׁיֵּךְ לְמִגְזַר שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ, דְּהָא גַּם שֻׁלְחָנוֹ בְּתוֹךְ סֻכָּה כְּשֵׁרָה, וּלְתוֹסָפוֹת פְּסוּלָה, דְּמִכָּל מָקוֹם סֻכָּה הַקְּטַנָּה דִּירָה סְרוּחָה הִיא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. אֲכָל בְּאֶמֶת קָשֶׁה לִי לְדַעַת הָרִי"ף כָּל הָנֵי סְגִיּוֹת דְּדָךְ ז' עַמּוּד א' וְדָךְ ט"ז עַמּוּד א' וְעַמּוּד ב', דְּמוּכָח שָׁם בְּהָדְיָא דְּמִשָּׁךְ

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

ד (ו) וַאֲפִלּוּ אִם רֻבּוֹ בַּבַּיִת, וּבַסֻּכָּה רַק טֶפַח מִמֶּנּוּ, מֻתָּר, דְּהוּא סְגִי בְּשֻׁלְחָן טֶפַח, כֵּן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קמו סמ"ט). וּבִבְרֵכִי יוֹסֵף (סק"ב) כָּתַב, דַּוְקָא רֻבּוֹ בַּסֻּכָּה, וַאֲפִלּוּ מַשָּׁהוּ יוֹתֵר מֵחֲצִיוֹ סַגִּי, עַיֵּן שָׁם. וְאֵין לְהַשִּׂיג עָלָיו מֵהָא דְּמֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב) דְּדֵי בְּשֻׁלְחָן טֶפַח, דְּזֶהוּ אִם אֵינוֹ מַחֲזִיק רַק טֶפַח, אֲבָל לֹא בְּשֻׁלְחָן גָּדוֹל וְרַק מִקְצָתוֹ בַּסֻּכָּה, אֲז גְּזָרִינַן שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ: (ז) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב) כָּתַב שֶׁצָּרִיךְ עִיּוּן בָּזֶה. וְנִרְאֶה דְּכָל זֶה דַּוְקָא בְּיוֹשֵׁב עַל פֶּתַח הַסֻּכָּה מִבַּפְנִים וְלוֹקֵחַ מִן הַמַּאֲכָל שֶׁעֲרוּכִים לְפָנָיו עַל הַשֻּׁלְחָן מִבַּחוּץ, וּכְמוֹ שֶׁצִּיֵּר הַגְּמָרָא (ג.) דְּיָתִיב עַל פּוּמָא דְּמְטַלְלְתָא, דְּאֲז גְּזָרִינַן שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר שֻׁלְחָנוֹ, אֲבָל שֶׁלֹּא בְּכָהֵאי גַּוְנָא, שֶׁיּוֹשֵׁב בַּסֻּכָּה וְאוֹכֵל וְאֵינוֹ לוֹקֵחַ מִן הַשֻּׁלְחָן כְּלָל, רַק שֶׁנּוֹהֵג כְּמוֹ עָנִי שֶׁפּוֹתוֹ בְּיָדוֹ וְאוֹכֵל, אֲז לֹא גְּזְרוּ חֲכָמִים כְּלָל שֶׁמָּא יִמָּשֵׁךְ, כֵּן נִרְאֶה לִי. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּרַמְבַּ"ן בְּמִלְחָמוֹת (ג: ד"ה ומה שכתב) לְעִנְיַן סֻכָּה שֶׁמְּחֻזֶּקֶת רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ, דַּאֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה לֶאֱכֹל בִּפְנִים וּפִתּוֹ בְּיָדוֹ, גַּם כֵּן אֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה. אֶלָּא דְּבָאֱמֶת הָתָם שְׁאנֵי, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּעַצְמוֹ הַטַּעַם שֶׁכָּל שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לַאֲכִילָה כְּדַרְכָּהּ [הֵיְינוּ שֶׁאֵין לוֹ שָׁם מָקוֹם לְהַעֲמִיד שֻׁלְחָן וְלֶאֱכֹל] אֵינָהּ סֻכָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ שֶׁיָּכוֹל לְהַעֲמִיד שָׁם שֻׁלְחָן, אֶלָּא שֶׁמִּתְעַצֵּל, בָּזֶה בְּוַדַּאי יוֹצֵא בַּאֲכִילָתוֹ. וְעַיֵּן בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ב' הֲלָכָה ח', לֹא סוֹף דָּבָר וְכוּ', וּבְקֶרְבָּן עֵדָה שָׁם מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה דְּלֹא כְּדִבְרֵי, אָמְנָם בְּפָנֵי מֹשֶׁה שָׁם בְּאֵר בְּאֹפֶן אַחֵר, וְכֵן בְּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב), וְהוּא הִפְרִיז עַל הַמִּדָּה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אֵינָם יְהוּדִים, נָשִׁים, * בְּהֵמָה, כּוּתִיִּים, (ג) רוֹעִים, (ד) קַיָּצִים, (ה) *)בֵּרְגָנִין, שׁוֹמְרֵי שָׂדוֹת. * אֲבָל סֵכָּה שֶׁנַּעֲשֵׂית מֵאֵלֶיהָ, פְּסוּלָה, לְפִי שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית לְצֵל. [ב]לְפִיכָךְ הַחוֹטֵט בַּגָּדִישׁ וְעָשָׂהוּ סֵכָּה, אֵינָהּ סֵכָּה, שֶׁהֲרֵי לֹא עִמֵּר גָּדִישׁ זֶה לְצֵל, (וּמַה שֶּׁעוֹשֶׂה אַחַר כָּךְ, הָוֵי תַּעֲשֶׂה (ו) וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי) (טור). [ג]לְפִיכָךְ אִם עָשָׂה בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁנָּתַן שָׁם הַגָּדִישׁ (ז) חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה לְשֵׁם סֵכָּה, (ג) (ח) * וְחָטַט בָּהּ אַחַר כָּךְ וְהִשְׁלִימָהּ לַעֲשָׂרָה, * כְּשֵׁרָה, שֶׁהֲרֵי נַעֲשֵׂית סְכָךְ שֶׁלָּהּ לְצֵל. [ד]וְאִם הַגָּדִישׁ גָּדוֹל, וְלֹא הִנִּיחַ אֶלָּא חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה, וְשׁוּב חָקַק בָּהּ הַרְבֵּה וְעָשָׂה בָּהּ סֵכָּה גְּדוֹלָה, אֵינָהּ כְּשֵׁרָה כֻּלָּהּ עַל יְדֵי מֶשֶׁךְ שִׁבְעָה שֶׁהִנִּיחַ תְּחִלָּה. * וְאִם חָקַק מִשְּׁנֵי צְדָדִים אַרְבַּע אַמּוֹת יוֹתֵר עַל הַשִּׁבְעָה, אַף הַשִּׁבְעָה פְּסוּלָה, דִּסְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל מִן הַצַּד בְּאַרְבַּע אַמּוֹת. הַגָּה: (ט) וְאֵין לַעֲשׂוֹת הַסְּכָךְ (ג) [ג] קֹדֶם שֶׁיַּעֲשֶׂה (י) הַדְּפָנוֹת. וְאִם עָשָׂה (ד) (יא) טֶפַח סָמוּךְ לַסְּכָךְ, מֻתָּר לְסַכֵּךְ קֹדֶם שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁאָר הַדְּפָנוֹת, כְּמוֹ בְּחוֹטֵט בַּגָּדִישׁ (הגהות מיימוני פרק ה׳ (אות ל)) *):

*) (פֵּרוּשׁ שׁוֹמְרֵי הָעִיר). ב מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״א). ג מֵימְרָא דְּרַב הוּנָא שָׁם (טז.). ד טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (ראבי״ה סי׳ תרכג). *) (וְעַיֵּן בְּסוֹף סִימָן תרל״ג וּבְמַה שֶּׁצִּיַּנְתִּי שָׁם (אות צ)).

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ג] קֹדֶם. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) שֶׁכָּתַב שֶׁהָעִקָּר כְּהַבַּ״ח, דְּמִסָּתְיָן לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה בְּמִלְּתָא חֲדַתָּא שֶׁאֵינָהּ בְּשׁוּם פּוֹסֵק אֶלָּא בְּהַגָּהוֹת מִימוֹנִי, וּבַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לֹא הִזְכִּיר כוּ׳, וּבִשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״א) כָּתַב שֶׁגַּם כֵּן דַּעְתּוֹ כְּהַבַּ״ח, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד):

## בַּאֵר הֵיטֵב

בָּהּ, כַּמְבֹאָר בְּסִימָן תרל״ו (ס״א): (ג) וְחָטַט. בֵּין מִלְמַעְלָה בֵּין מִלְּמַטָּה. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו אבל) וְאַחֲרוֹנִים: (ג) קֹדֶם. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד פָּסוּל. ט״ז (סק״ד) וּלְבוּשׁ יְיַד אַהֲרֹן (הגה״ט), דְּלֹא כְּבַ״ח (ס״ב): (ד) טֶפַח. רֹחַב בְּאֹרֶךְ כָּל הַסֻּכָּה, וְנָתַן עָלָיו הַסְּכָךְ, וְאַחַר כָּךְ גָּמַר הַמְּחִצּוֹת. ט״ז (סק״ה):

## בֵּאוּר הֲלָכָה

כָּל הַסֻּכָּה [בַּ״ח (ס״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]:

* בְּהֵמָה. וְאִם מוּטָל שָׁם אַשְׁפָּה הַמַּסְרִיחַ, וְכָל שֶׁכֵּן אִם עָשׂוּי לִפְעָמִים לִפָּנוֹת שָׁם לְאָדָם, אֵין לְהַכְשִׁיר אוֹתוֹ הַמָּקוֹם לְסֻכָּה. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן פ״ג בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל וְיֵרָאֶה:

* אֲבָל סֵכָּה שֶׁנַּעֲשֵׂית מֵאֵלֶיהָ פְּסוּלָה לְפִי שֶׁלֹּא נַעֲשֵׂית לְצֵל וְכוּ׳ שֶׁהֲרֵי לֹא עִמֵּר גָּדִישׁ זֶה לְצֵל. לִכְאוֹרָה לָשׁוֹן זֶה דָּחוּק מְאֹד, דַּאֲפִלּוּ אִם כַּוָּנָתוֹ בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַגָּדִישׁ לַחֲטֹט אַחַר כָּךְ, וְשֶׁיִּשָּׁאֵר הַסְּכָךְ שֶׁלְּמַעְלָה לְצֵל, גַּם כֵּן פָּסוּל, שֶׁהֲרֵי מִכָּל מָקוֹם לֹא נָגַע בַּסְּכָךְ, אֶלָּא חֲקִיקָה בַּדְּפָנוֹת וְהַסְּכָךְ נַעֲשֵׂית מֵאֵלָיו, וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשׁ״י בְּדַף י״א (ע״א ד״ה אכשורי) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְהֵיכִי דָּמֵי תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי, כְּגוֹן הַחוֹטֵט בַּגָּדִישׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ סֵכָּה, שֶׁהַסִּכּוּךְ הָיָה מֵאֵלָיו וְאֵינוֹ נוֹגֵעַ בּוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם מַעֲשֶׂה, אֶלָּא פּוֹחֵת אַחַת מִדָּפְנוֹתָיו וְנִכְנָס לְעָמְקוֹ, וְנוֹטֵל הָעֳמָרִים וּמַשְׁלִיךְ, וְהַסֻּכָּה נַעֲשֵׂית מֵאֵלֶיהָ וְכוּ׳. וְכֵן מוּכָח בַּלְּבוּשׁ שֶׁכָּתַב, אֲבָל אִם אֵינָהּ עֲשׂוּיָה אֶלָּא לִצְנִיעוּת בְּעָלְמָא וְלֹא לְצִלָּהּ, אוֹ שֶׁעֲשׂוּיָה לְצֵל וְלֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה בַּסְּכָךְ, אֶלָּא שֶׁעָשָׂה הַדְּפָנוֹת וְנַעֲשָׂה הַסְּכָךְ מֵאֵלָיו, פְּסוּלָה. וְלִכְאוֹרָה הָיָה אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּסָבַר הָרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ט) (שֶׁהֶעְתִּיק הַמְחַבֵּר לְשׁוֹנוֹ) כְּדַעַת בַּעַל הַמָּאוֹר (ו: ד״ה הא דתנא) שֶׁכָּתַב בְּסֻגְיָן דְּדַף י״ב, שֶׁאִם הֶעֱלָה מִתְּחִלָּה הָעֳמָרִים בַּגָּדִישׁ לְשֵׁם סֵכָּה שֶׁיָּחֹט לוֹ בַּגָּדִישׁ, כְּשֵׁרָה. אֲבָל מִכָּל הַפּוֹסְקִים לֹא מַשְׁמַע כֵּן, דַּאֲפִלּוּ אִם עֲשָׂאָהּ לְשֵׁם צֵל, בָּעִינַן דַּוְקָא שֶׁיַּעֲשֶׂה חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה. וְכֵן מוּכָח נַמִי קְצָת מִמַּה שֶּׁסִּיֵּם, לְפִיכָךְ וְכוּ׳ חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה לְשֵׁם סֵכָּה. וְעַל כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְיַשֵּׁב קְצָת, דְּכַוָּנָתוֹ רַק לְאַפּוּקֵי דְּאִם עָשָׂה בִּתְחִלָּה חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה לְשֵׁם סֵכָּה, דְּזֶה הֲרֵי נַעֲשֵׂית סְכָךְ שֶׁלָּהּ לְצֵל, וּכְמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם אַחַר כָּךְ:

* וְחָטַט בָּהּ אַחַר כָּךְ וְהִשְׁלִימָהּ וְכוּ׳. לִכְאוֹרָה פָּשׁוּט דְּזֶה אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְשֵׁם סֵכָּה, דְּשֵׁם סֵכָּה חָיֵל עֲלָהּ עַל יְדֵי טֶפַח זֶה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּשֵׁם אֹהֶל חָל עַל טֶפַח. וְכֵן בָּרַמְבַּ״ם (שם) וְכָל הַפּוֹסְקִים לֹא הִזְכִּירוּ שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְשֵׁם צֵל אֶלָּא בַּטֶּפַח הָרִאשׁוֹן, דְּעַל יְדֵי זֶה חָיֵל עֲלָהּ שֵׁם סֵכָּה, וְכֵן מוּכָח בָּרֹא״ש בְּהֶדְיָא. אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה דְּבָרִי״ף (ח:) אִיתָא וְחָטַט לְשֵׁם סֵכָּה, וְצָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל:

* כְּשֵׁרָה. וַאֲפִלּוּ לְדַעַת הַמַּחְמִירִין בְּאֵין הַמָּטָר יָכוֹל לֵירֵד, מֻתָּר בָּזֶה, דְּלֹא אָסְרוּ מִדְּרַבָּנָן בְּאֵין הַמָּטָר יָכוֹל לֵירֵד אֶלָּא כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ דִּמְיוֹן לְבַיִת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּגָדִישׁ דְּאֵין לוֹ דִּמְיוֹן לְבַיִת כְּלָל [ט״ז (סק״ב)]. וְדַעַת הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) דְּמֵירֵי בָּזֶה שֶׁנָּטַל מִקְצָתוֹ, בְּעִנְיָן שֶׁיְּהֵא הַגְּשָׁמִים יְכוֹלִין לֵירֵד:

* וְאִם חָקַק מִשְּׁנֵי צְדָדִים אַרְבַּע אַמּוֹת וְכוּ׳. לְעִנְיָן סְכָךְ פָּסוּל לֹא בָּעִינַן שֶׁיִּהְיוּ אַרְבַּע אַמּוֹת מִשְּׁנֵי צְדָדִין, וַאֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד פּוֹסֵל כְּדִלְעֵיל בְּסִימָן תרל״ב סָעִיף א׳, וְכֵן לֹא נוּכַל לוֹמַר דְּכַוָּנָתוֹ שֶׁיִּצְטָרֵף שְׁתֵּי אַמּוֹת מִצַּד זֶה וּשְׁתֵּי אַמּוֹת מִצַּד זֶה, וְכַנַּ״ל שָׁם, וְכֵן מוּכָח בְּפִסְקֵי הָרֹא״ש (פ״א סי׳ ל) שֶׁכָּתַב סְתָם, אִם יֵשׁ אַרְבַּע אַמּוֹת מִמֶּשֶׁךְ שִׁבְעָה הָרִאשׁוֹנִים עַד הַכֹּתֶל, אֲפִלּוּ שִׁבְעָה הָרִאשׁוֹנִים פָּסוּל, וְכֵן מוּכָח בַּלְּבוּשׁ. אָכֵן בֶּאֱמֶת יֵשׁ לְתָרֵץ בִּפְשִׁיטוּת, דְּמַאי טַעֲמָא סַגִּי בְּאַרְבַּע אַמּוֹת מִצַּד אֶחָד לְפָסְלוֹ, מִשּׁוּם דְּעַל יְדֵי זֶה לֹא נִשְׁאָר לַסֻּכָּה שֶׁהָיָה לָהּ מִתְּחִלָּה שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת כִּי אִם שְׁתֵּי דְּפָנוֹת, וְעַל כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ יֵשׁ לְאַשְׁכּוּחֵי לִפְעָמִים דְּצָרִיךְ חֲקִיקָה מִשְּׁנֵי צְדָדִים לְפָסְלוֹ, כְּגוֹן שֶׁבְּעֵת שֶׁחָטַט בַּגָּדִישׁ מִן הַצַּד אַרְבַּע אַמּוֹת וְנַעֲשָׂה חָלָל, עָמַד בְּצַד זֶה וּפִנָּה הָעֳמָרִים מִן הַגָּדִישׁ בַּמָּקוֹם שֶׁהָיָה חֲלַל טֶפַח, וְעָשָׂהוּ גֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים בְּשֶׁטַח שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת סְבִיבוֹתָיו, וּבְאֹפֶן זֶה בְּוַדַּאי לֹא יוּכַל הָאַרְבַּע אַמּוֹת לְפָסְלוֹ, דְּהָא לוּ יְהִי דִּבְאַרְבַּע אַמּוֹת לֹא נוּכַל לוֹמַר דֹּפֶן עֲקֻמָּה, וַחֲסֵרָה דֹּפֶן אֶחָד, עַל כָּל פָּנִים יִשָּׁאֵר עוֹד שָׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, וְעַל כֵּן צִיֵּר הַמְחַבֵּר כְּגוֹן שֶׁעָשָׂה חֲקִיקַת אַרְבַּע אַמּוֹת מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִין, וְאִם כֵּן לֹא יִשָּׁאֵר לְהַסֻּכָּה כִּי אִם שְׁתֵּי דְּפָנוֹת:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וַאֲפִלּוּ הָכִי סֻכָּתָן כְּשֵׁרָה. וַאֲפִלּוּ אִם הָיוּ שְׁתֵּי רֵעוּתוֹת, כְּגוֹן שֶׁהָיוּ רוֹעִים נָכְרִים, גַּם כֵּן סֻכָּתָן כְּשֵׁרָה [אַחֲרוֹנִים]: (ג) רוֹעִים. שֶׁעָשׂוּ סֵכָּה בַּשָּׂדֶה לֵישֵׁב בְּתוֹכָהּ מִפְּנֵי הַשָּׁרָב, וְשׁוֹמְרִים צֹאנָם: (ד) קַיָּצִים. שׁוֹמְרֵי קְצִיעוֹת הַשָּׁטוּחַ בַּשָּׂדֶה לְיַבֵּשׁ: (ה) בֵּרְגָנִין. שׁוֹמְרֵי הָעִיר. וְכֻלָּן יִשְׂרְאֵלִים הֵם, אָכֵן סֻכָּתָן לֹא לְשֵׁם חַג נַעֲשֵׂית: (ו) וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי. שֶׁהַסִּכּוּךְ הוּא (ז) מֵאֵלָיו, וְאֵינוֹ נוֹגֵעַ בּוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם מַעֲשֶׂה, אֶלָּא פּוֹחֵת אַחַת מִדָּפְנוֹתָיו וְנִכְנָס לְעָמְקוֹ, וְנוֹטֵל הָעֳמָרִים וּמַשְׁלִיךְ, וְהַסֻּכָּה נַעֲשֵׂית מֵאֵלֶיהָ: (ז) חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה וְכוּ׳. הַטַּעַם, דְּכֵיוָן (ח) שֶׁהִנִּיחַ חֲלַל טֶפַח בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה עַל שִׁבְעָה שֶׁהוּא שִׁעוּר סֵכָּה, שֵׁם סְכָךְ עָלָיו, דְּכָל טֶפַח מִקְּרֵי אֹהֶל, וּכְשֶׁחָטַט אַחַר כָּךְ, אֵין זֶה עֲשִׂיַּת הַסְּכָךְ אֶלָּא תִּקּוּן הַדְּפָנוֹת, וּבִדְפָנוֹת לֹא אָמְרִינַן תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי, וְהָוֵי כְּסֻכָּה שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה וְחָקַק בָּהּ לְהַשְׁלִימָהּ לַעֲשָׂרָה, דְּכָשֵׁר: (ח) וְחָטַט בָּהּ וְכוּ׳. בֵּין (ט) שֶׁהָיְתָה מִתְּחִלָּה הֶחָלָל טֶפַח בַּגֹּבַהּ, וּמֵאוֹתוֹ טֶפַח עַד הָאָרֶץ הָיָה מָלֵא עֳמָרִים, וְחָטַט בָּהּ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה עַד שֶׁעָשָׂה חָלָל עֲשָׂרָה טְפָחִים, וּבֵין שֶׁהָיְתָה (י) חֲלָלָהּ טֶפַח לְמַטָּה סָמוּךְ לָאָרֶץ, וּמִמֶּנָּה עַד לְמַעְלָה בַּגֹּבַהּ הָיָה מָלֵא עֳמָרִים, וְחָטַט מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה עַד שֶׁנַּעֲשָׂה הֶחָלָל גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, בְּכָל גַּוְנֵי כְּשֵׁרָה: (ט) וְאֵין לַעֲשׂוֹת הַסְּכָךְ קֹדֶם וְכוּ׳. דְּבָעִינַן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַסְּכָךְ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה לְשֵׁם צֵל, דְּהַיְנוּ אֹהֶל, וְכָל שֶׁאֵין מְחִצּוֹת אֶלָּא גַּג לְחוּד, אֵין קָרוּי אֹהֶל, וְאִם יַעֲשֶׂה אַחַר כָּךְ הַמְּחִצּוֹת, הָוֵי וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי: (י) הַדְּפָנוֹת. וּבְדִיעֲבַד אִם עָשָׂה קֹדֶם, (יא) הַבַּ״ח (ס״ב) מַכְשִׁיר, וְהַרְבֵּה (יג) אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו, וְדַעְתָּם דְּאַף בְּדִיעֲבַד פָּסוּל: (יא) טֶפַח. רֹחַב (יג) בְּאֹרֶךְ כָּל הַסֻּכָּה, וְנָתַן עָלָיו הַסְּכָךְ, וְאַחַר כָּךְ גָּמַר הַמְּחִצּוֹת, דְּהָוֵי כְּחוֹטֵט בַּגָּדִישׁ וּמוֹסִיף עַל הָאֹהֶל שֶׁהָיָה מֵעִקָּרָא, דְּכָל שֶׁיֵּשׁ מְחִצָּה טֶפַח מִקְּרֵי אֹהֶל, וְשֵׁם סֵכָּה עַל הַסְּכָךְ:

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) רַשׁ״י בְּדַף י״א (ע״א ד״ה אכשורי), וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֲפִלּוּ יְכַוֵּן בִּנְטִילָתוֹ הָעֳמָרִים שֶׁיִּשָּׁאֵר הַסְּכָךְ לְשֵׁם צֵל, גַּם כֵּן לֹא מְהַנֵּי, אַחֲרֵי דִּבְעֶצֶם הַסְּכָךְ לֹא נַעֲשָׂה שׁוּם מַעֲשֶׂה [כֵּן מוּכָח מֵרִיטְבָּ״א (טז. ד״ה והא) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים]: (ח) פּוֹסְקִים: (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (י) דְּאַף דְּבָזֶה לֵיתָא לִסְכָךְ הֶחָלָל הָרִאשׁוֹן עַתָּה כְּלָל, וּסְכָךְ שֶׁנַּעֲשָׂה הַשְׁתָּא הֲוָה אֲמִינָא דְּיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי, קָא מַשְׁמַע לָן דַּאֲפִלּוּ הָכִי כָּשֵׁר, דְּאָמְרִינַן דְּמִתְּחִלָּה הָיָה כָּל מַה שֶּׁלְּמַעְלָה שֵׁם סְכָךְ, אֶלָּא דְּהַשְׁתָּא קָלִישׁ לֵהּ וְעוֹשֵׂהוּ דַּק [פּוֹסְקִים]: (יא) וְהֶעְתִּיקוֹ הַשְּׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט סק״א), וְהַבִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) מְצַדֵּד גַּם כֵּן כְּמוֹתוֹ: (יג) לְבוּשׁ וְט״ז (סק״ד) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) בְּשֵׁם סֵפֶר אֲמַרְכָּל וּבִגְדֵי יֶשַׁע: (יג) ט״ז (סק״ה):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah